A Vörösmarty Színház színpadvilágítása

Átadás: 2005. december

A Vörösmarty Színház is beállhatott azon színházak sorába, melyeknek megadatott az a lehetőség, hogy mind építészeti, mind pedig színházátechnikai vonatkozásban teljes mértékben megújulhatott. Ez a felújítás tette lehetővé, hogy Székesfehérvárnak egy teljesen megújult, a kor igényeinek minden szempontból megfelelő színpadvilágítással rendelkező színháza legyen.

A színpadvilágítási rendszer

E lap hasábjain már többen és többször is leírtuk, hogy a színpadvilágítási vezérlés területén egy átmeneti állapot van. Az új szabványok már kopogtatnak a gyártók ajtaján, míg a jó öreg (immáron 20 éves) DMX512 még mindig nélkülözhetetlen protokoll. Éppen ezért a most újonnan létesítendő rendszereket úgy kell megtervezni és megvalósítani, hogy a meglévő vezérlő és vezérelt berendezések még működjenek, de legyenek készek a későbbi fejlesztések fogadására is.

Természetesen a Vörösmarty Színház esetében is gondoltak a fent vázolt tényekre a tervezők, melyet mi rendszertelepítők az általunk szállított rendszerre specifikáltunk. Így alakult ki a Színház vezérlési rendszere, melynek gerincét az ethernet hálózat adja, a végpontokba pedig DMX és ethernet csatlakozási lehetőségek egyaránt kerültek.

A fényszabályzó pultok ethernet kimenetéről a vezérlés ethernet switchek-en keresztül jut el a tirisztoros helyiségben lévő gyengeáramú központig. A gyengeáramú központba érkező ethernet vezérlőjel egy ethernet/DMX átalakítóba kerül, ahonnan a különböző DMX vonalak pedig a DMX elosztókba. Innen már a végpontok következnek.

A direktek kapcsolása két helyről is megoldott. Telepítésre került egy fali nyomógombos, topológiás elrendezésű kapcsolótábla valós visszajelzéssel, melynek DMX kimenetét egy DMX/ethernet átalakítóra vezettük, így az innen érkező vezérlést rá tudtuk tenni az ethernet hálózatra. Természetesen a pultokról is lehetőség van a direktáramkörök kapcsolására, de amennyiben a fali kapcsolótábláról adunk be direktet, az a fényszabályzó pultok monitorán megjelenik.

A színházban összesen 4 db DMX vonal került kiépítésre, ahol az 1-es vonal a szabályzott, valamint a direkt áramkörök, a 2-es vonal a színváltók, effektgépek és néhány intelligens fényvető, a 3-as és 4-es vonal pedig a mozgókengyeles, mozgótükrös és mozgófejes intelligens fényvetők számára van fenntartva.

Berendezések

A fényszabályzó pultokat a Compulite cég 4D családjának két legnagyobb tagja alkotja, egy Ovation 4D, valamint egy Micron 4D. A két pultban teljesen egyforma szoftver fut, ugyanazokkal a fizikai ki és bemenetekkel rendelkeznek, így tökéletesen csereszabatosak egymással. A különbség a kezelőfelületen jelentkezik: az Ovation 4D 18 húzóval többel rendelkezik, valamint a makrókat, snap-eket ill. a könyvtárakat nem csak az érintőképernyő segítségével, hanem hagyományos nyomógombokkal is elérhetjük.

A két pult etherneten keresztül látni tudja egymást, így úgynevezett Master/Slave módban együtt tudnak futni, tehát az egyik pult követni tudja a másikat. Az, hogy melyik pult legyen a főpult és melyik a követő, szabadon választható. Ez a funkció két okból is hasznos a világosítók számára. Az előadás alatt a fő pult esetleges meghibásodás esetén egy gombnyomással a vezérlés átvehető a követő pultra, amelyről az előadást ott tudjuk folytatni, ahol a probléma jelentkezett. A Master/Slave funkció másik hasznát már az élet mutatta meg. Legtöbb esetben a világosítók a rendezői helyen szeretnek programozni. Ilyenkor leviszik a kisebbik pultot, rádugják az ethernet hálózatra, beállítják az együttfutást és minden, amit a fő pulton tesznek, a világosító helyiségben lévő követő pulton is végrehajtódik. Így nem kell később az előadásokat áttöltögetni, biztosak lehetnek abban, hogy a két pulton ugyan azok az előadások, ugyanazon tartalommal vannak elmentve.

Vezérlési végpontok minden egyes világítási pozícióba lettek telepítve, összesen 50 db DMX és 26 db ethernet.

A DMX/ethernet ill. ethernet/DMX átalakítók Compulite gyártmányúak, míg a fali direktvezérlő tabló, valamint a DMX elosztók a székesfehérvári PLS Elektronikai Kft gyártmányai.

A dimmerek és direkt egységek ugyan csak Compulite gyártmányok. A 200 db 2,5kW-os, 36 db 5 kW-os szabályzott áramkör, valamint a 48 db 2,5kW-os és 24 db 5kW-os direkt áramkör 4 ill. 2 áramkörös modulonként 12 ill. 24 áramkörös, 6U magas rackekbe szedve helyezkednek el. Ezek a rackek vannak beépítve összesen 3 db zárható rackszekrénybe.

A hagyományos fényvetőparkot a francia Robert Juliat gépei alkotják, melyek pontos típusai - különös tekintettel a fényvetők elhelyezésére - a színház szakemberei által lettek kiválasztva.

Természetesen a mai igényeknek megfelelően – ami itt fehérváron hatványozottan igaz, tekintettel a sok zenés darabra – a már meglévők mellé kerültek a színházba effektgépek is: 10 darab Martin MAC2000 mozgófejes és 2 db Clay Paky GS4 mozgótükrös intelligen fényvető, összesen 40 db Compulite Whisper motoros színváltó, egyenként szabályozható hűtőventillátorral, 10 db ETC Revolution mozgókengyeles fényvető, 10 db Compulite Yoke motoros kengyel, UV lámpák, JEM füstgépek, Swefog ködgép, hógépek, Martin stroboszkóp.

Nézőtéri és közönségforgalmi terek fényszabályozása

Követelmény volt, hogy a nézőtéri és közönségforgalmi területek világítás-vezérlése legyen képes a színpadvilágítási rendszerben integrálva (tehát a fényszabályzó pultokról) működni, azonban lehetőség legyen a színpadvilágítási rendszertől független működésre is (takarítás, egyéb rendezvények). Ez utóbbi funkciónak az ELC AC612XL fali vezérlőpanelei teljes mértékben megfelelnek. A panelek akár külön-külön is megtaníthatóak a vezérelni kívánt csatornákra, tehát csak az adott 12 áramkört vezérlik, egyenként 12 világítási kép tárolható a hozzátartozó felúszási időkkel, valamint lehetőség van a képenkénti szabályzásra is. A programozásuk betanításos módszerrel a nagy pultokról történik. A színházban 2 db került letelepítésre, egy az ügyelői helyen, egy pedig a jobb oldali folyosón. A két ELC panel beintegrálását a nagy rendszerbe egy Compulite gyártmányú DMX keverő végzi. A fali panelek a fényszabályzó helyiségből letilthatók.